



*The Journal of Academic Social Science Studies*

**JASSS**

*International Journal of Social Science*

Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1553>

Volume 6 Issue 5, p. 679-691, May 2013

## **BOKSÖRLERİN MOTİVASYONYÖNELİMLERİ VE NARSİSİZM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ\***

*INVESTIGATING THE RELATIONSHIP BETWEEN NARCISSISM AND MOTIVATION LEVEL OF BOXINGS*

*Öğrenci-YL, Ünsal TAZEGÜL*

*Dumlupınar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu*

### **Abstract**

At the time of being looked up the dictionary meaning of Narcissistic Personality, It is found out that it is described as person's over level of admiration to his own physiological and psychological features and over self-love. However, Motivation is described as a inducement which motives the person to behave or to choose one of many alternatives. Many studies have been found which have been done upon sport and motivation in the scanning of literature, but limited numbers of studies have been found which have been done upon sport and narcissism and these studies have been detected that these have been done by Researchers' especially in America, and also Europe. Because of this reason, this study is thought to make a contribution to the literature. The aim of this study is to show up the relationship of motivation and narcissism by determining the motivation and narcissism intentions of boxers. 145 boxers, who have participated in Turkey Championship –Adult Category- in 2012 and voluntarily accepted to enter the study, form the sample of the study. The Narcissistic Personality inventory and Motivation Intention inventory have been used as data acquiring tool. SPSS 15 Packet programme has been used for analysis of data. "Kolmogorov-Smirnov" test has been used

---

\* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

to determine whether the datas having a normal distribution or not, “ Anova Homogeneity of Variance” test has been applied to determine whether the datas having a homogeneity or not and the datas’ having homogenous and a normal distribution have been determined. “Pearson Korelasyon” analysis has been applied for determining the relationship between descriptive statistic and narcissism with motivation intentions at the data analysis. At the end of study, Boxers’ motivation intentions have been found out as good level, also a positively relation has been determined between boxers’ narcissism level and the motion of accomplish and power exhibition.

**Key Words:** Narcissism, motivation, Boxing.

### Öz

Narsistik kişiliğin sözlük anlamına bakıldığında, bireyin kendi bedensel ve psikolojik özelliklerine aşırı derecede hayran olması ve kendini çok beğenmesi olarak tanımlandığı görülmektedir. Motivasyon ise, Bireyi bir harekette bulunmaya veya birçok hareket alternatifinden birini tercih etmeye iten güdü olarak tanımlanır. Yapılan literatür taramasında, spor ve motivasyon üzerine yapılmış çok sayıda çalışmaya ulaşılmıştır. Ancak spor ve narsisizm üzerine yapılmış kısıtlı sayıda çalışmaya ulaşılmış, yapılan bu çalışmaların çoğunun başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere Avrupa’daki araştırmacılar tarafından yapıldığı belirlenmiştir. Bu nedenle Türk sporcuları üzerinde yapılan bu çalışmanın, literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, boksörlerin narsisizm ve motivasyon yönelim düzeylerini belirleyerek, motivasyon ve narsisizm düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Çalışmanın örneklemini, 2012 yılında Büyükler Türkiye şampiyonasına katılan ve çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 145 boksör oluşturmaktadır. Bu çalışmada, Narsist kişilik envanteri ve motivasyon yönelim envanteri veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 15 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma sahip olduğunu belirlemek için “Kolmogorov-Smirnov” testi, homojenliğini belirlemek için "Anova-Homogeneity of variance" testi uygulanmış ve verilerin homojen ve normal bir dağılıma sahip olduğu belirlenmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik ve narsisizm ile motivasyon yönelimleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için “Pearson Korelasyon” analizi uygulanmıştır. Çalışmanın sonunda, boksörlerin motivasyon yönelimlerinin iyi düzeyde olduğu belirlenmiş, ayrıca boksörlerin narsisizm düzeyleri ile başarıya ulaşma ve güç gösterme güdüsü arasında olumlu yönde bir ilişki belirlenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Narsisizm, Motivasyon, Boks.

### GİRİŞ

Narsistik kişilik, bireyin kendi bedensel ve psikolojik özelliklerine hayran olması ve kendini çok beğenmesi olarak tanımlanır (Güney, 1998: 198).

Freud'e göre narsisizm, libidinal yatırımın dış dünyadan çekilerek kişinin kendisine yönelmesi olarak tanımlanmaktadır. Freud, birincil ve ikincil narsisizm olmak üzere iki tür narsisizmden söz etmiştir. Birincil narsisizmi, çocuğun libidinal yatırımının dış nesnelere değil, kendi benliğine yöneltildiği ve bütün çocukların geçmek zorunda olduğu spesifik bir olgunlaşma süreci olarak tanımlamıştır. Freud'a göre birincil narsisizmde libidinal enerji başlangıçtan itibaren benlikte bulunmakta ve objelere yöneltilmemektedir. Bu durumu ise güçlü ve kusursuz olma duygularının eşlik ettiği benlik şişmesi izlemektedir. Freud ikincil narsisizmi ise, sonraki süreçte ilişkilerde yaşanan engellemeler ve düş kırıklıkları sonucu, dış dünyaya yapılmış olan libidinal yatırımın, söz konusu dış nesnelere ve kişilerden geri çekilerek benliğe yöneltilmesi olarak açıklamıştır (Gençtan,2004: 254).

Yunan efsanesine göre Narcissus, bir göl kenarında kendi yansımasına aşık olan genç bir erkektir ve bu görüntüye sarılmaya çalışırken boğulur. İşte narsisizm kelimesi de buradan ortaya çıkmış olup, kişinin kendi vücuduna karşı cinsel arzu ve heyecan duyması olarak tanımlanmıştır (Timuroğlu, 2005: 3).

Otto Rank narsisizmi, cinsel öz-sevgiyi ifade etmek için kullanmış olsa da, kibir ve kendine hayranlık ile de ilişkilendirmiştir (Atay, 2010: 3)

Kenberg Narsisizmi, çocuğun üç yaşına gelene kadar yaşadığı ebeveynlerini kaybetme ya da onlar tarafından terk edilme endişesini gidermek için çocukluk döneminde geliştirdiği bir savunma mekanizması olarak görmüş ve bu bozuk ilişkinin şişirilmiş benlik aracılığıyla yetişkinliğe taşındığını ileri sürmüştür (Rataj, 2003: 11).

Narsist kişiler, insan ilişkilerinde erken çocuklukta aileleri ile olan negatif deneyimlerinden dolayı, sonraki ilişkilerinde de düşmanlık ve şüphecilik göstermektedir. Bunun sonucunda sosyal geribildirim ve benlik çıkarımları arasındaki ön şartlar, bir şekilde belirsiz kalmakta, böylece sosyal geribildirim değeri ile ilgili şüpheler ortaya çıkmaktadır. Narsist kişiler başkalarının kendisine karşı takdirkar düşünceler besleyip beslemediklerini sınaama ihtiyacı hissetmekte ve arzu ettikleri geri bildirim almak için ilişkilerini sürekli baskı altında tutmaktadırlar. Ancak, erken çocuklukta negatif deneyimleri nedeniyle sadece güvensizlik duymakla kalmayıp, başkalarını gerçekten sevip önemseyemedikleri gibi, aynı zamanda onları küçümsemektedirler (Gülmez,2009: 30).

Narsist sporcular, başarısız oldukları yarışmalarda başarısızlıklarının sebebini hakemin kararlarına, kuralların yanlışlığına, seyirciye, antrenörün vermiş olduğu yanlış taktiğe vb. nedenlere bağlarlar. Yarışmayı kendi hatasından dolayı kaybettiğine inanmazlar (Tazegül, 2011: 170).

Narsisizm özelliğine sahip olan sporcular takım sporlarından daha çok bireysel sporlarda başarılıdır (Tazegül,2011:170).

Narsisizmi tanımlayan birçok özelliği, narsistlerin iyi bir takım oyuncusu olamayacağını ortaya koymaktadır. Empati kurma becerisinden yoksun oldukları için takım arkadaşlarının duygu ve düşüncelerini anlamaz, umursamaz ve takım arkadaşını kendi performansını sergilemede bir aracı olarak görür. Narsist sporcular için önemli olan takımın galibiyeti değil kendi yeteneklerini sergileyerek ilgi merkezi olmaktır. Bu nedenle Narsist sporculardan oluşan bir takımın uyumlu ve koordineli bir şekilde yeteneklerini sergilemeleri zordur (Wallace ve Baumeister, 2002:831).

Sporcularda görülen narsisizm türleri tehlikesiz ve patolojik olmak üzere ikiye ayrılır;

1) **Tehlikesiz Narsisizm:** Nesnesi, bireyin (sporçunun) kendi mücadelesi ve uğraşı sonunda ortaya çıkan bir şeydir. Örneğin sporcu çalışarak öğrenmiş olduğu bir hareketten ya da elde etmiş olduğu başarıdan dolayı narsistçe bir övgü duyabilmektedir. Narsisizmin nesnesi kendi çabaları sonucunda ortaya çıktığı için, kendi yapıtlarına kendi başarılarına duyduğu aşırı ilgi hiç durmadan çalışma süresince ve kullandığı malzemelere duyduğu ilgiyle orantılıdır. Tehlikesiz narsisizmi yaratan etkenler bu yüzden kendi kendini denetler (Fromm, 1994: 70).

Tehlikesiz narsisizm, sporçunun çevresiyle ve çevresinin beklentileriyle etkin bir şekilde başa çıkabileceğini hissetmesini, aktivitelerinden keyif almasını, başarılarıyla gurur duymasını, hata ve eksikliklerinden dolayı utanç ve öfke duygularını deneyimlemesini sağlamaktadır (Gülmez, 2009:20).

2) **Patolojik Narsisizm:** Nesnesi, bireyin (sporçunun) var ettiği ya da ürettiği bir şey değil, sahip olduğu bir şeydir. Örnek olarak bedeni, dış görünüşü, zenginliği ve güzelliği verilebilir. Hastalıklı narsistik sporcular başardıkları bir şeyden değil de sahip oldukları bir özellikten dolayı övünç duyarlar (Fromm, 1994: 70).

**DMS-IV tarafından belirtilen Narsistik kişilik bozukluğu kriterleri (Narsistik sporcu belirtileri) aşağıdaki gibidir.**

1- Kendisinin çok önemli olduğu duygusunu taşır. (Örn: Başarılarını ve yeteneklerini abartır, yeterli bir başarı göstermeksizin olağanüstü biri olarak bilinmeyi bekler.)

2- Sınırsız başarı, güç, zeka, güzellik ya da kusursuz sevgi fantezileri üzerine kafa yorar.

3- Özel ve eş bulunmaz biri olduğuna inanır. Özel ya da toplumsal durumu üstün kişilerin (ya da kurumların) kendisini anlayabileceğine ya da onlarla arkadaşlık etmesi gerektiğine inanır.

4- Çok beğenilmek ister.

5- Hak kazandığı duygusu vardır (Kendisinin, özellikle kayırılacak olduğu bir tedavi biçimi uygulanacağı beklentileri ya da beklentilerine göre uyum gösterme).

6- Kişiler arası ilişkilerini kendi çıkarları için kullanır. Kendi amaçlarına ulaşmak için, başkalarının zayıf yanlarını kullanır.

7- Empati kuramaz. Başkalarının duygularını ve ihtiyaçlarını tanıyıp tanımlamada isteksizdir.

8- Çoğu zaman başkalarını kıskanır, ya da başkalarının kendisini kıskandığına inanır.

9- Küstah ve kendini beğenmiş davranışlar ya da tutumlar sergiler (Koroğlu ve Bayraktar, 2007: 92).

Kişiyi bir harekette bulunmaya veya birçok hareket alternatifinden birini tercih etmeye yönelten faktörlere motive (güdü), bir motivin etkisiyle ve mevcut şartlara bağlı olarak bir davranışa, yani, faaliyete yol açan ve bu faaliyeti sürdüren sürecin adına ise motivasyon (güdülenme, isteklendirme) denir (İkizler ve Karagözoğlu, 1997: 41).

Motivasyon, kısaca insanı çalışmaya sevk etmek, çalışmak için bireyi harekete geçirmek ve isteklendirmek anlamına gelmektedir. Motivasyonu “kişilerin belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kendi arzu ve istekleri ile davranmaları” şeklinde de tanımlamak mümkündür (Koçel, 2003).

Sporcunun sporu sürdürmesine, spor yapmaya devamlılık kazanmasına etki eden faktörlere spor motifi denir. Bu motiveler sayesinde spor faaliyetini devam ettirmeye yol açan sürece sporda motivasyon denir. Bireyleri motive etmenin birçok farklı yolu vardır. Spor ve katılım bağlamında motivasyonun ne olduğunu anlamak da çok önemlidir. Motivasyon yetenek, zaman ve enerji gibi mümkün olan kaynakları elde etme ve istenilen şekilde kullanma sürecidir (Martin ve diğ. 1996).

### **Motivasyon Türleri;**

İç motivasyon (Intrinsic Motivation) kısaca kişinin kendi kendisini motive etmesidir. İçsel olarak motive olmuş insanlar kompetan (becerikli) olmak için içsel açlığa sahip bulunmaktadır. Bu insanlar başarılı olmak için kendilerini yönetebilme özelliğini taşımaktadırlar (Nicholas ve ark, 1992).

İçsel motivasyonun iki aşaması vardır. Bunlar; zihinsel aşama; kişinin nereye gideceğini aklında oluşturması, kavramasıdır. Fiziksel aşama; kişinin varmak isteği yöne doğru hareket etmesidir (Koruç, 2002).

Dışsal motivasyon (Extrinsic Motivation), diğer insanlar aracılığıyla gelen negatif ve pozitif etkilerde bulunabilen, davranışın tekrarlanma olasılığını artırıp azaltabilen maddi, manevi değerler taşıyan güçlendirme veya pekiştirme. Dışsal ödüller maddi materyaller olabilirler (Örneğin; kupa, para, madalya vb. dışsal ödüller).

Dışsal ödüller maddi olmayan kaynaklardan da gelebilir (Örneğin; takdir edilme, övülme vb.) (Konter,1995: 27).

Dışsal motivasyon sporcunun kendisi ile direkt ilgili olduğu bir durum değildir. Dış ortamda oluşan Motivasyonu anlayabilmenin en basit yolu onu bir süreç olarak kabul etmek ve de onu oluşturan temel kısımlar (gereksinmeler, motivler, amaçlar) halinde bölmektir. Temel motivasyon süreci ise genellikle aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir (Gülen, 1998: 45).

Bu çalışmanın temel amacı, Boksörlerin motivasyon yönelim ve narsisizm düzeylerini belirleyerek, motivasyon yönelim düzeyleri ile narsisizm düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır.

## **MATERYAL ve YÖNTEM**

### **Evren ve Örneklem**

Çalışmanın örneklemini, 26 Kasım-1 Aralık 2012 tarihleri arasında Erzurum'da yapılan Türkiye Şampiyonasına katılan bütün boksörler oluştururken, örneklemini çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 145 boksör oluşturmaktadır.

### **Veri Toplama aracı**

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Colombiya Üniversitesi'nden Dr. Ames ve arkadaşları tarafından 2006 yılında geliştirilen 16 soruluk Narsistik Kişilik Envanteri (Narcissistic Personality Inventory) kullanılmıştır. Envanterin (NPI) Türkçe formu 2009 yılında Salim Atay tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede envanterin dilsel ve kültürel eşdeğerliliği sağlanmış, gerekli güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları yapılmıştır. Atay'ın pilot uygulamanın ardından gerçekleştirdiği ilk çalışmada ölçeğin Cronbach's Alphadeğeri 0,57 olarak belirlenmiştir. Güvenilirlik katsayısının beklenen değerlerin altında bulunması nedeniyle, her faktörün ölçekle korelasyonuna bakılmış ve olumsuz algılandığı ve ölçeğe katkı sağlamadığı belirlenen dört ifadede revizyona gidilmiştir. Bu değişikliğin ardından yapılan ölçümlerde Cronbach's Alpha değeri 0,652'ye yükselmiştir. NPI'nın İngilizce formunda olduğu gibi, Türkçeleştirilen 16 soruluk ölçekte de sorular, "teşhircilik", "üstünlük", "otorite", "hak iddia etme", "kendine yeterlilik" ve "sömürücülük" olmak üzere 6 faktöre dağılmaktadır (Atay,2009).Narsisizm envanterinden alınabilecek puanlar otorite boyutu 0-2 teşhircilik boyutu 0-3 sömürücülük boyutu 0-3 hak iddia etme boyutu 0-2 kendine yeterlilik boyutu 0-3 üstünlük boyutu 0-3 toplam narsisizm 0-16 arasında puanlar alınmaktadır. Puan yükseldikçe narsisizm düzeyi de yükselmektedir (Atay,2010).

Başarı motivasyonunu ölçmek için, Willis (1982) tarafından geliştirilen, Türkiye'deki geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Tiryaki ve Gödelek (1997) tarafından yapılan Spora Özgü Başarı Motivasyonu ölçeği kullanılmıştır. Willis'in ölçeği iki alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlardan ilki Güç Gösterme Güdüsü (power motive, POW), ikincisi başarıya ilişkin güdülerdir. Başarıya ilişkin güdüler; başarıya yaklaşma güdüsü (motive to approach success, MAS) ve başarısızlıktan kaçınma güdüsüdür (motive to avoid failure, MAF). Başarıya yaklaşma güdüsü Atkinson'un teorisi içinde

yer alan Başarılı Olma Güdüsü ile aynı anlama gelmektedir ve literatürde genellikle başarılı olma güdüsü olarak kullanılmaktadır. Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği toplam 40 maddeden oluşan ve maddeleri "hiçbir zaman", "çok az", "bazen", "oldukça fazla" ve "her zaman" şeklinde ifade edilen beşli likert tipindedir. Ölçekte güç gösterme güdüsü 12, başarılı olma güdüsü 17 ve başarısızlıktan kaçınma güdüsü 11 madde ile ölçülmeye çalışılmıştır. Tiryaki ve Gödelek'in yaptıkları güvenilirlik analizleri sonucunda alfa güvenilirlik katsayılarını Güç Gösterme alt ölçeği için  $r=0,81$ , Başarıya Yaklaşma alt ölçeği için  $r=0,82$  ve Başarısızlıktan Kaçınma alt ölçeği için  $r=0,80$  olarak bulunmuşlardır (Tiryaki ve Gödelek, 1997).

### Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen verilerin çözümlemesinde SPSS 15 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal bir dağılıma sahip olup olmadığını öğrenmek için tek örneklem "Kolmogorov-Smirnov" testi kullanılmış ve verilerin normal bir dağılıma sahip olduğu tespit edilmiştir. Daha sonra verilerin homojen olup olmadığını değerlendirmek için "Anova-Homogeneity of variance" testi uygulanmış ve verilerin homojen olduğu tespit edilmiştir. Bu ilk incelemeden sonra verilerin istatistiksel analizinde parametrik test yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik ve narsisizm ile motivasyon yönelim arasındaki ilişkiyi belirlemek için "Pearson Korelasyon" analizi uygulanmıştır.

### BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda ulaşılan bulgular 2 ayrı tablo halinde sunulmuş ve açıklanmaya çalışılmıştır.

**Tablo 1.** Tanımlayıcı İstatistik Bulguları

	N	$\bar{X}$	S. Sapma
Güç gösterme	145	36,310	5,437
Başarıya ulaşma	145	60,848	7,938
Başarıdan kaçma	145	31,559	6,350
Narsisizm	145	6,724	2,473

Tablo.1 İncelendiğinde, güç gösterme güdüsü ( $\bar{x}=36,310\pm 5,437$ ), başarıya ulaşma güdüsü ( $\bar{x}=60,848\pm 7,938$ ), başarıdan kaçma güdüsü ( $\bar{x}=31,559\pm 6,350$ ), narsisizm ( $\bar{x}=6,724\pm 2,473$ ) olarak belirlenmiştir.

**Tablo 2.** Korelasyon Analizi

		Narsisizm
Güç gösterme	Pearson Correlation	,263**
	P	,001
	N	145
Başarıya ulaşma	Pearson Correlation	,241**
	P	,004
	N	145
Başarıdan kaçma	Pearson Correlation	,113
	P	,175
	N	145

Tablo 2' de, Narsisizm ile motivasyon alt boyutları arasında yapılan korelasyon analizi sonunda, Güç Gösterme Güdüsü, Başarıya Ulaşma Güdüsü ile Narsisizm arasında olumlu yönde bir ilişki belirlenmiştir.

### TARTIŞMA

Çalışma kapsamındaki boksörlerin Motivasyon yönelim alt boyutları ile narsisizm seviyesini göster tanımlayıcı istatistik bulguları incelendiğinde, boksörlerin güç gösterme güdüsü ( $36,310 \pm 5,437$ ), başarıya ulaşma güdüsü ( $60,848 \pm 7,938$ ), başarıdan kaçma güdüsü ( $31,559 \pm 6,350$ ), narsisizm düzeyi ( $6,724 \pm 2,473$ ) olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular motivasyon yönelim ölçeğine ve narsist kişilik envanterine göre değerlendirildiğinde, çalışma kapsamındaki boksörlerin hırslı, azimli ve başarıyı arzuladıkları söylenebilir. Yapılan literatür taramasında, çalışmanın verilerini destekleyen çalışmalarla karşılaştırılmıştır.

Tazegül ve ark. (2012) çalışmasında, Türkiye şampiyonu olan boksörlerin güç gösterme güdüsünü ( $37,900 \pm 5,258$ ), başarıya ulaşma güdüsünü ( $60,500 \pm 6,416$ ), başarıdan kaçma güdüsünü ( $27,600 \pm 10,134$ ) olarak belirlemiştir. Kuru ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada derecesi olmayan güreşçilerin güç gösterme güdüsü ( $38,40 \pm 3,97$ ) Türkiye'de derecesi olanlar ( $39,30 \pm 5,08$ ) Uluslararası turnuvada derecesi olanlar ( $37,42 \pm 4,59$ ) olarak belirlenmiştir. Tazegül (2013) çalışmasında, başarıdan kaçma güdüsü yüksek olan sporcuların strese daha yatkın olduğunu ve amatör sporcuların güç gösterme güdüsünü ( $39,211 \pm 56,629$ ), başarıya ulaşma güdüsünü ( $61,222 \pm 8,605$ ) olarak belirlemiştir. Aktop (2002) yapmış olduğu çalışmada, takım ve bireysel sporcuların başarı motivasyonu alt boyutlarını incelemiştir. Bireysel sporcuların güç gösterme güdüsünü ( $37,89$ ), başarıya ulaşma güdüsünü ( $62,50$ ), başarıdan kaçma güdüsünü ise ( $28,17$ ) olarak bulmuşlardır. Kuru ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada, başarıya yaklaşım güdüsünde derecesi olmayan güreşçilerin başarıya yaklaşım güdüsü ( $62,90 \pm 6,96$ ). Türkiye'de derecesi olanlar ( $65,70 \pm 5,40$ ) Uluslararası turnuvada derecesi olanlar ( $64,11 \pm 5,13$ ) olarak belirlenmiştir. Karabulut ve arkadaşları (2000) çalışmalarında tecrübeli ve tecrübesiz sporcuların güç gösterme güdüsü arasındaki farklılıkları incelemiştir. Tecrübeli sporcuların güç gösterme güdüsü değerini ( $40,87$ ), tecrübesiz sporcularda ( $39,49$ ), başarıya yaklaşım güdüsünü tecrübeli sporcularda ( $64,23$ ), tecrübesiz sporcularda ( $64,41$ ), başarısızlıktan



kaçınma güdüsünü tecrübeli sporcularda (31,02), tecrübesiz sporcularda (32,71) olarak tespit etmişlerdir. Ancak iki grup arasında anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Soyer ve arkadaşları (2010), sporcuların yaşları ile başarı motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken, cinsiyet faktöründe, anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Engür (2002) tarafından yapılan, elit sporcularda başarı motivasyonunun, durumluk kaygı düzeyleri üzerine etkisinin tespit edilmesine yönelik yapılan çalışmada erkek sporcuların başarı güdülenmesine ilişkin puanlarının, bayanların ortalama puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek olduğu bulunmuştur. Aslan ve Kuru (2002), yapmış oldukları çalışmalarında, 1. lig futbolcularının başarısızlıktan kaçınma güduları ile sportif tecrübeleri arasında pozitif ve 2.lig futbolcularının güç gösterme güduları ile sportif tecrübeleri arasında ise negatif düşük anlamlılık düzeyinde bir ilişki bulmuşlardır. Türkmen (2005), Profesyonel futbolcuların başarı gereksinimi, amatör futbolcuların başarı gereksinimlerinden yüksek bulunmuştur. Ural (2008)' in takım performansına etki eden motivasyon el faktörlerin belirlenmesine yönelik yaptığı çalışmanın sonucunda, 5 yıldan az süredir spor yapan sporcular ile 10 yıldan fazla süredir spor yapan sporcuların motivasyon düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Erman ve Ark. (2004) tarafından sporcu bayan ve erkeklerin spora özgü başarı motivasyonlarının karşılaştırılmasına ilişkin çalışmalarında da bayan ve erkek sporcular arasında başarı motivasyonunun alt parametreleri bakımından anlamlı farklılık bulunamamıştır. Çekin ve arkadaşları (2001), ferdi sporlar yapan 14-16 yaş grubu sporcuların spor yapmalarındaki motivelemlerin sağlıklı olmak, toplumda iyi bir yer edinmek ve kendini ispatlamak olarak bulunmuşlardır. Tazegül (2011), haltercilerin narsisizm düzeyin ( $7.283 \pm 2.786$ ), boksörlerin ( $7.216 \pm 2.584$ ) ve grekoromen güreşçilerin narsisizm düzeylerini ( $6,750 \pm 2,777$ ) olarak bulunmuştur. Tazegül (2012), spor yaşı 4-5 ile 6-8 arasında olan serbest güreşçilerin narsisizm düzeylerini karşılaştırmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Tazegül (2013), halter ve grekoromen güreşçilerin yaşları ile narsisizm düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Elman ve ark. (2003), futbolcuların narsisizm düzeylerinin 19.4, basketbol ve rugby branşlarındaki sporcuların narsisizm düzeylerinin 17.8 ve sporcu olmayan bireylerin narsisizm düzeylerini 15.2 olarak belirlemişlerdir. Elman ve arkadaşları tarafında yapılan çalışma ile bizim çalışma arasında çıkan farkın nedeni, kullanılan ölçekten kaynaklanmaktadır. Sohrabi ve arkadaşları (2011) rakiple temaslı spor (boks ve karate) ile rakiple temassız (yüzme, jimnastik) spor branşındaki sporcuların narsisizm düzeylerini karşılaştırmış ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmuşlardır. Arthur ve ark. (2011), antrenörlerin narsisizm düzeyini 13.37 olarak bulunmuştur. Tschanz ve ark.(1998), erkeklerin kadınlardan daha fazla narsist olduklarını bildirmiştir. Tammy ve ark (2007), erkeklerin bayarlardan daha narsist olduklarını bulunmuştur. Sporcuların sporcu olmayan bireylerden daha fazla narsist olmasının en büyük nedeni, sporcuların estetik ve güzel bir fiziğe sahip olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Porcerelli ve arkadaşları tarafından (1995) yılında yapılan bir çalışmada, streoid kullanan halter ve vücut geliştirme sporcuların narsisizm düzeylerinin streoid kullanmayan sporculardan daha yüksek olduğunu bulmuştur. Streoid kullanan sporcuların kullanmayan sporculardan daha fazla narsist olmasının en büyük nedeni, streoid kullanmayan sporculara oran daha hızlı bir şekilde fizik bir gelişme, daha çabuk başarı elde etme nedenlerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

## SONUÇ

Sonuç olarak, Boksörlerin motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu ve sporcuların güç gösterme ve başarıya ulaşma güdüsü ile narsisizm düzeyleri arasında olumlu yönde bir ilişki belirlenmiştir. Ortaya çıkan bu sonuç narsisiz ve motivasyon yönelim ölçeğine göre değerlendirildiğinde, bu sonucun normal olduğu görülmektedir. Narsist sporcular daima ön planda olmak, yeteneklerini göstererek kendilerini kanıtlamak isterler, dolayısıyla motivasyonları daima yüksektir. Ayrıca boksörlerin güç gösterme ve başarıya ulaşma güdüsü ile narsisizm düzeyleri arasında olumlu yönde bir ilişki bulunması ölçek özelliklerini doğrulamaktadır.

Modern spor anlayışında, sporcuların performansı fiziksel antrenmanlarla ve performans artırıcı ilaçlarla belirli bir seviyeye ulaşabildiği anlaşılmıştır. Antrenman ve performans artırıcı ilaçlarla performansı belirli bir düzeye çıkartılan sporcunun performansının daha üst düzeye çıkartılabilmesi için sporcunun psikolojik olarak iyi hazırlanması gerekmektedir. Sporcuların sahip oldukları kişilik özellikleri ve motivasyon düzeyleri, sporda Psikolojik olarak performansı etkileyen en önemli etkenlerdendir. Sporcuların motivasyon düzeylerini olumsuz yönde etkileyen maddi ve manevi etkenlerin ortadan kaldırılmasıyla, sporcuların performansında olumlu yönde gelişmeler sağlanabilir. Ayrıca sporcuların kişilik özelliklerine göre spor branşlarına yönlendirilmesi bireyin spordaki başarısını olumlu düzeyde etkileyecektir. Narsistik özelliği gelişmiş olan sporcuların takım sporlarından ziyada bireysel sporlara yönlendirilmesi, sporcunun daha başarılı olmasını ve sporun gelişmesine katkı sağlayacaktır. Çünkü narsistik kişilik özelliğini tanımlayan bütün özelliklere bakıldığında, narsistik kişilik özelliği gelişmiş bireyin (sporcunun) iyi bir takım oyuncusu olmadığını ortaya koymaktadır.

## KAYNAKLAR

- AKTOP, A. (2002). *Spora Özgü Başarı Motivasyonu İle Psikolojik ve Yapısal Özellikler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- ARTHUR, A. C., WOODMAN, T., ONG, W. C., HARDY, L. & NTOUMANİS, N. (2011). The Role of Athlete Narcissism in Moderating the Relationship Between Coaches' Transformational Leader Behaviors and Athlete Motivation. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, S. 33, pp. 3-19.

- ASLAN, A. ve KURU, E (2002). Profesyonel ve Amatör Futbolcuların Başarı Motivasyonu Farklılıkları ve Sportif Tecrübe ile İlişkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VI. 2:29.
- ATAY, S. (2009). Narsist Kişilik Envanterinin Türkçeye Standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 11/1, 181-196.
- ATAY, S. (2010). *Çalışan Narsist*,1. Baskı. Namar Yayınları: İstanbul.
- ÇEKİN, M. D., TATAR, Y. ve AFYON, Y.A. (2001). 14-16 Yaş Grubunu Spora Teşvik Eden Unsurlar. Selçuk Ü., *Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 7.
- ELMAN, F. W. & MCKELVIE, J.S. (2003). Narcissism in Football Players: Stereotype or Reality. *Athletich insightthe online journal of sport psychology*, 5/1, 38-46.
- ENGÜR, M. (2002). *Elit Sporcularda Başarı Motivasyonunun, Durumluk Kaygı Düzeyleri Üzerine Etkisi*, Yayınlanmış, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- ERMAN, A.K., ŞAHAN, A. ve CAN, S. (2004). Sporcu Bayan ve Erkeklerin Spora Özgü Başarı Motivasyonlarının Karşılaştırılması, 10th ICHPER Sd European Congress & TSSA 8th International Sport Science Congress, 17 20 November, Antalya.
- FROMM, E. (1994). *Sevginin ve Şiddetin Kaynağı*,6.Baskı, ( Çev: Y.salman,N.İçten). Payel Yayınları: İstanbul.
- GÜLEN, A. (1998). *Başarı Motivasyonu ve İş Örgütlerinde Yönetim (Üst ve Orta Kademe Yöneticiler Üzerinde Bir Çalışma)*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Bolu.
- GÜLMEZ, N. (2009). *Narsistik Liderlik*. Yayınlanmış yüksek lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- GENÇTAN, E. (2004). *Psikodinamik Psikiyatri ve Normal dışı Davranışlar*, 17. Basım. Yaylacık Matbaacılık Ltd: İstanbul.
- GÜNEY, S. (1998). *Davranış Bilimler ve Yönetim Psikolojisi Terimler Sözlüğü*. Özel Basım: Ankara.
- İKİZLER, H. C. ve KARAGÖZOĞLU, C. (1997). *Sporda Başarının Psikolojisi*. Alfa Basım Yayım Dağıtım: İstanbul.
- KARABULUT, C., KİRAZCI, S. ve AŞÇI, F. (2000). Takım ve Bireysel Sporcuların Başarı Motivasyonu Düzeylerinin İncelenmesi; *Hacettepe Üniversitesi 6. Spor Bilimleri Kongresi*, 3-5 Kasım, Ankara.

- KOÇEL, T. (2003). *İşletme Yöneticiliği*. Beta Yayınları: İstanbul.
- KONTER, E. (1995). *Sporda Motivasyon*. Saray Tıp Kitapevi: İzmir.
- KORUÇ, Z. (2002). Sporda Self Determinasyon Kuramı, 7. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 279-285, Antalya.
- KÖROĞLU, E., Bayraktar, S. (2007). *Kişilik Bozuklukları*, 1. Basım. HYB Basım Yayını: Ankara.
- KURU, E. ve ABAKAY, U. (2009). Güreş Grekoromen Genç Milli Takım Sporcularının. Başarı motivasyon Düzeylerinin, Sportif Tecrübe ve Antrenman Sıklığı Açısından İncelenmesi. *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 9, 41-50.
- MARTİN, J.J. & MUSHETT, C.A. (1996). Social Support Mechanisms Among Athletes with Disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*. 13, 74-83.
- NICHOLLS, J.G.& ROBERT, G.C. (1992). *The General and The Specific in the Development and expression of Achievement Motivation*. Motivation in Sport and Exercise, Human Kinetics Books, s.65-69.
- PORCERELLI, H.J. & SANDLER, A.B. (1995). Narcissism and Empathy in Steroid Users. *Am J Psychiatry*, 152, 1672-1674.
- RATAJ, D. M. (2003). *Changes in Pathological Narcissism from Middle to Older Adulthood*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Evanston: Northwestern University, Clinical Psychology.
- SOHRABİ, F., ATASHAK, S. & ALİLOO, M.M. ( 2011). Psychological Profile of Athletes in Contact and Non-Contact Sports, *Middle-East Journal of Scientific Research*. 9 (5), 638-644.
- SOYER, F., CAN, Y., GÜVEN, H., HERGÜNER, G., BAYANSALDUZ, M. ve TETİK, B. (2010). Sporculardaki başarı motivasyonu ile takım birlikteliği arasındaki ilişkinin incelenmesi, *International journal of human sciences*, 7 (1), 226-239.
- TAMMY, B.D., THOMPSON, A., BARRY, T.C., LOCHMAN, E.J., ADLER, K. & HILL, K. (2007). The Importance of Narcissism in Predicting Proactive and Reactive Aggression in Moderately to Highly Aggressive Children. *Aggressive Behavior*, 33, 185-197.
- TAZEGÜL, Ü. (2011). Comparison of narcissism Level of athletes in some branches. *International Journal of Sport Studies*, 1 (4), 168-179.
- TAZEGÜL, Ü., ERSOY, A. Ve KALKAVAN, A. (2012). Farklı Bireysel Sportlardaki Sporcuların Motivasyon Düzeylerinin Elde Ettikleri En Büyük Derece Değişkenine Göre Karşılaştırılması. *2ND International Social Sciences in Physical Education and Sport Congress*, May 31-June 2, Ankara /Turkey.
- TAZEGÜL, Ü. (2012). Bireysel Sportlardaki Sporcuların Narsisizm Düzeylerinin Sosyo Demografik Özelliklerine Göre Karşılaştırılması. *2ND International Social*

*Sciences in Physical Education and Sport Congress, May 31- June 2, Ankara /Turkey.*

- TAZEGÜL, Ü. (2013). Farklı Branştaki Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ile Sosyo-Demografik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 23-32.
- TAZEGÜL, Ü. (2013). The Determination of the Relationship Between Motivational Trends and the Style of Coping with Stress. *World Applied Sciences Journal* 21 (1): 08-14. DOI: 10.5829/idosi.wasj.2013.21.1.2427
- TİMUROĞLU, K.M. (2005). *İşyerinde Narsisizm ve İş Tatmini İlişkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler, Erzurum.
- TİRYAKİ, Ş. ve GÖDELEK, E. (1997). *Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinin Türk Sporcuları İçin Uyarlama Çalışması*. 1. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildirileri, Bağırhan Yayinevi, 128-141.
- TSCHANZ, T. B., MORF, C.C. & TURNER, W.C. (1998). Gender differences in the structure of narcissism: A multi-sample analyses of the narcissistic personality inventory. *Sex Roles*, 38, 863–870.
- TÜRKMEN, M. (2005). *Profesyonel Erkek Futbolcular İle Amatör Erkek Futbolcuların Başarı Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi (İzmir- Manisa Örneği)*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.
- URAL, O. (2008). *Futbolda Takım Performansına Etki Eden Motivasyonel Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Bir Uygulama (Gençlerbirliği Spor Kulübü Örneği)*. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- WALLACE, H.M. & BAUMEISTER, R.F. (2002). The Performance of Narcissists Rises and Falls With Percieved OpportAunity For Glory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82 (5), 819-834.